

WIESEL, ANDERS

The rätta christnas förnämsta del,
wisad uti en christelig lik-predikan,
öfwer för detta probstinnan, dygdädla
fru Helena Torpensis, salig herr
probsten magister Pet. Santhesons
efterlefwerska, då hon

(Vrigseen
1759

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

TORPENSIS, H

Ex. A

Dr Paul
Lipke
Fall 1900
1700-1829

Ex.A

Liknied.
Förel 1900.
1700-1829

I Jesu Namn!
The rätta Christnas förnämsta Del,

Wisad

Uti

En Christelig

Sil-Bredikan,

Sfwer

För detta PROBSTEN,

Dygdadla FRU

HELENA
TORPENSIS,

Salig Herr Probstsen Magister PET.
SANTHESONS Esterlesterka,

Då Hon begrofs,

Uti Sorsheda Kyrka i Wåßbo Härad,

Under närvaro af Högförnäm och Hederlig Församling,

Åhr 1759 den 28 Februarii

Af

AND. E. WIESEL

Past: & Präp: in Skatelöf & Albo Härad.

Wexiö Tryckt hos K. Privil. Boktryckaren Anders Wrigsen.

Imprimatur
Olof Osander
1782

Imprimatur.
OLOF OSANDER.

And. P. Wierst
1782

Uti det högstlofswade Trefaldighetenes, Namn,
Gud Faderns, Sons och den Heliga
Andes, Amen.

Förberedelse.

Såt ingen motgång, Lust eller Nöd, så stor
mig komma til handa, ehwad jag skal lef-
wa eller dö, at de mig från Egt wända,
låt ingen ting wara mig så kår, som mig skall från
tig draga, i alla mina dagar / öfwer alt thet i werl-
den är, skal Gud mig allena behaga.

Så yttrar sig vår Christeliga Församling,
och den Trogna Stålen under offentlig och enskildt
andacht och sång, i en vår bekanta Psalm N:o. 281:4.
och therhos tillika, uti anförde orden gifwer til-
känna sin Sfwerslåtshenhet, med Kropp och
Siäl, Gudi sinom Herra.

Hon lämnar sit lif och dör i Hans försorg, och
förklarar sig, i bägge delar nögd, med Hans Gudom-

mellga wilia, då det heter. **Hwad Jag skall lefwa eller Dö.**

Hon sätter så sitt nöje och kärlek i Gudi, at Hon alt annat utom Gud, och i anseende til Gud, ringa achtar, men platt förachtar, och frågar i så måtto, efter Himmel och Jord intet.

Hon och therjämte är wäl tilfreds och förnögd, med alt hwad Gud gör henne, och låter komma öfwer henne, lust eller ledt, godt eller ondt. Finner hon så Gudi behageligt wara, at motgång och nöd skola komma henne tilhanda, är Hon ther med nögd, allenast the icke wända och draga henne ifrån Gud. **Låt ingen ting mig ifrån sig draga, i alla mina dagar.**

Finner hon twärt om, at Gud behagar lust och fågnad tilskicka; Så håller hon Gud behageligare än alt detta, då det heter: **Sfwer alt det i Werlden är / skal Tu mig allena behaga.**

Och se, utt alt detta, består den trogna Siälens **Hierte Tröst och förnämsta del.**

Denne är rätta arten, af sanna Christnas, **Sfwerlåtenshet, hwilken the, Gudi sinom Herrens skyldige äro.**

Om en sådan, som ther til kommen är, kan stäligen sägas. **Tu äst högt kommen, min Son,**
 Gen. 49. som Patriarchen Jacob sade til sin Son Juda.

v. 9.

Se detta året, som i hälsan, wälmachten och den goda dagen, håller en sådan Gudi öfwerläten och under.

undergifwen Menniskas hierta till Gud, så at det en wiser hit eller thit.

Detta året, som i motgångs-stunden, upman-
trar til tålmod, så at om kiött och blod wille såja:
Hafwer lå Gud förgätet at wåra Nådelig och
siyacht sina barmhertighet för wrede skull?
Eller omwännen såja: Hwar är tin Gud. Så
wet en sådan med Gud förenad och öfwerlåten
Siäl: At Herren lefwer, ser des Ridd, och skal i si-
nom tid göra på des elände, god utgång och ånde.

Psal. 77.

10.

Psal. 24.

v. 4.

Wälsignat ware Herrans Namn ewinnerliga
som hafwer i alla tider styrkt, och styrker än i dag, si-
na fromma Barn, under en sådan Hellig undergif-
wenhet och lydna.

Påmpning til den Saligen döda.

Anledning til at närmare eftersinna detta wig-
ttiga Åmbne, gifwer oss, wid närwarande tillfälle,
Den i Herranom Döda, och för wåra Ögon uti sin
Lif-Rista hwilande, Anctio-Probstinnan, i Lifstiden
Dygd Adla Fru HELENA TORPENSIS,
til hwilkens Christliga Jordefärd och begrafnings
Året, wi äro i Herrans Namn församlade, i dens-
na stund.

Och hade jag, såsom nära i blodbandet förbun-
den, fast hållre sedt, at någon annan med wåltaltg-
het utrustad, parenterat och talat öfwer des döda
stoft, än jag skulle gjort, men det måste nu efter
A 3 Den

The rätta Christnas Björnämsta Del,

Den saligas egen vilja och anstalt, medan Hon lefde, så wara och se.

Alla rättssinte, som kände Fru Probstinnan, i Lifstiden, lära owägerligen lämna henne det wälförtiente wedermåle, at hon warit.

1. En Gudi öfwerlätten Älskarinna.
2. En Werldenes Sörsakerinna.
3. En Himmelens Estertracterinna.

Guds älskertinna, som haft Gud lärare, än både Himmel och Jord.

Werldenes Sörsakerinna, som giordt ringa sias af sáfängeligheten, utan hållit det för thet det är.

Himmelens estertracterinna, som hållit Gud i Himmelen för sin Bästa del.

Och detta allt, är det största beröm, som en trogen Christen, någonsin äga kan.

Är just samma mening med det, som i bdrjan anfördes: Låt ingen motgång lust eller nöd så stor mig komma tilhanda eswad jag skal leswa eller, Öd, at de mig från tig wända ic.

Wi hafwa nu sammanträdt, under Helig andacht, at bewisa Sal. Fru Probstinnan den sidsa Ähre-tienst, som hon här i werlden begårar af oss.

Här wisa sig Barn och Barnabarn, Eläckt och Wänner, med sorge ansichten, och sorge hertan the ther sakna then, som them i Werlden får warit, och mycket godt bewisat. Men ho kan ändra Guds obegripeliga dommar? Och hwem skulle wäl Konungen

i lifwer, döden och efter döden?

gen af Himmelen / gindra Kalkenstap för sina
gärningar

O Herre tröst dem all, som äro sorgse öfwer
detta dödsfall. Drif från dem allan sabra, then the
ey kunna se.

Låt them höra glädie och tröst, at de hiertan,
som tu förtrostat hafwer, måge frögda sig. Bönhör
öf, när wi i trona taga wår tillföcht til tig. Fader
wår, som äst i himblom. 2c.

Bönesuck.

Försmå ey thet jag beder 2c.

The heltige Guds ord, som af Sal. Fru Prob.
sinnan sielf, medan Hon lefde, blifwit utsedde til Lit-
Tert, på Hennes begrafningsdag, at upläsas och
Christel. förklarad, äro anteknade uti Konung Davids
73 Psalm 25. 26: verser, och lyda, som i Jesu namn
följer.

Lit-Tert.

När jag Tig hafwer / så frågar jag efter
Himmel och Jord intet, om mig än Kropp och
Stat försmächtade, så ästu dock Gud, alltid
min hiertans tröst och Del.

Öf at tit ord öf lyser så 2c.

Ingång.

Swad den Högstwärda Frälsaren, allas wår
Sallighets Höfdinge Jesus, fordom sade om den Gud,
och

Job. 33.
v. 13r

The rätta Christnas Förnämsta Del.

Lue. 10.
42.

och Hans ord högtållskande Marta, och man nu icke binner widlöftigt, med sina omständigheter utföra, nembl: at hon utvalt den bästa delen, som Henne icke skulle fräntagen warda.

Thet kan man med skäl låmpa til det som wi, såsom en förordnad Lit-Text, wid denna wår Sorge-Act, nyligt upläst hafwa; Ty det stämmer i alla måtto wäl öfwerens med hwart annat, både til Ord och mening. Orden, som anfördes, äro Gudomeliga. Meningen, syftar äfwen allena på Gud, hos hwilken finnes et Gudommeligt wäsende, större än Kropp och Stål, med all sin krafft för- må sig föreställa och skärskåda, mehr än både Him- mel och Jord kunna begripa.

Derföre det må med skäl hetta af wår Text:

Gud är alltid min bästa Del.

Derföre jag täncker, genom Andans handle- dande Råd, låta wår betrachtelse nu blifwa

The sanna Christnas förnämsta Del, i lifwet, döden och efter döden.

Ther förekommer at märcka.

1. Delen i sig sielt, hwilken den wåra mände.
2. Deltagandet, och hwad ther til hörer.
3. Deltagarne, med theras beskaffenhet.
4. Den härliga förmån, som af alt detta flyter.

En.

i lifwet, döden och efter döden.

Önstan.

O HErre, när jag hafwer Dig, så låter jag
mig nöja, hwad Jord och Himmel har i sig, skall mig
ej från Dig böja! Fast mig försmäccta Stål och Kropp,
så ästu likwål Gud mit hopp/ min Tröst, min Del,
min glädje.

O HErre, of med krafft bered, och styrck ic. !!!

Afhandling.

Tå wt, i Andans lius, hafwa tagit of före,
at wid denna Christeliga forge-och begravnings Act,
betracta The Rätta och sanna Christnas för-
nämsta Del och the wid närmare bese I. Delen
i sig sielf, hwilken den wara mände, så gifwer of
Koning Davids namnkunnige Capellmästare, den
rättbertade Assaph, antingen efter sin Herras läm-
nade föreskrift, eller aldeles efter thes sinne och me-
ning, anledning här til, och wisar, fast icke straxt
och i början af Texten, med tydeliga ord, dock med
rent sammanhang, uti det följande, at denna Delens
ingen annan är, än HErren Gud allens, som Da-
vid förstår med det ordet Dig, i begynnelsen af Tex-
ten, såjandes:

När jag Dig hafwer.

Allt hwad som föregår och efterföljer, i hela
denna Psalmen, styrcker of i denna Tro och tancka;
Ty De egenskaper, som här tillägnas Gudi,
äro så stora och förträffelige, at de ingen Menniska
kun-

Första
stycket.

kunna tillhöra, såsom då han i 1:sta Versen kallar honom Israels Tröst. Uti den 2:dra Versen, nämner honom den Högsta. I 17. Versen talar om hans Hålgedom. I den 18. beskriver Hans rättfärdige Dommar, som sätter de Ogudachtige på det hala och störtar dem i fördärfwet. I 23 Versen, berömmar af egen förfarenhet, hans Nådiga Upsigt och störsel, som hölt honom wid högare handen, ledde honom efter sit råd, och skulle på ändalyhton uptaga honom, med åbro. Och detta säger han sig intet hafwa fattat, förr än han gick in i Guds Hålgedom, ther han under innerliga Böner af Guds Ord, sådant lärde, och följachteligen bewektas at hålla Gud för sin förnämsta Del. Efter Andans eget språk, lyda dese Orden: När jag Tig hafwer: Swem hafwer jag i Himmelen, at Afälla förutan Tig och fram för Tig, eller jämte Tig, hafwer jag intet behag til något på Jorden.

Och är thet märckeligt, at David talar så förtroligt om Gud, som om sin käraste Wän, eller dyrbaresta Agendom.

När jag hafwer Tig, säger Han.

David Hade, som bekant är, många wänner hwaribland särdeles Husai, den Arachiten, blifwer hedrad med thet namnet, at han war Konungens Wän. Men af oräkneliga prof, i mot och medgång, war han försäkrad, at Gud war hans bästa och trognaste Wän, som rådförde och styrkte honom, til thet som nyttigt war, när platt intet råd, som dogde,

de, fans hos andra. Therefore säger han: Det är godt at förtrosta på Herran, och icke förläsa sig på Förstar. Menniskiorna äro dock ju intet: The myndige sela och the wåga mindre än intet, så många, som the äro. Är altså intet til undrande, at David hade Gud för sin bästa Del, och bant så sit hierta til honom allena, at han sielf knapt wet, på hwad sätt, han skal yttra sina hertans tankar, och hwad högst förtienta namn och äbrenittlar, han Gudt gifwa skulle, då han så utropar: **HEXre min Starckhet, HEXre min Klippa, min Borg, min Förlofare, min Gud, min Tröst, then jag mig wid håller, Min Sköld, min Salighets Horn och mitt Bestydd.**

Psal. 118:

v. 9.

Psal. 62.

10.

Ps. 18: 3.

Här i Texten fallar han Gud, sin Del, och betienar sig af et ord, som Skriften brukar, nu om den portion och Andel, som enom tilhörer genom Arfsrätt, såsom då Labans dottrar, Rachel och Lea, sade til Jacob: **Wt hafwe hwarken Del eller Arf, i vår faders huse mehr.**

Gen. 31.

v. 14.

Nu om then Del, som enom tillfaller, genom laga och rättmätigt Byte, såsom då Josua utskifte Canaans Land, at hwar och en af Israels barnas Släkter, fick sit wisa Stycke hwarwid i synnerhet är at märcka, at när Levi Släkte, affkildes til **HEXrans tienst, då stadgade Gud tillika, at The ingen Del eller Arf, skulle hafwa med sina Bröder;**

Joh. 18.10

Deuti 10.
v. 9. och 18.
Cap. v. 1, 2.

Der; Ty HERren war theras Arf. Stamordet finnes igen. David hade then förmån, at Gud blef. witt hans Del uti Nåde = förbundet, ther han fick Barnskapet och Arfs-Rättighet, til alla Guds Rådets Rikedommar, både i thet Andeliga och ewiga goda. Och thetta höll han oändeliga resor bättre, än all then Del, som Guds Råd honom tillskyndat, i thet timmeliga och lekamliga, som döden, om sidor skulle skilja honom ifrån. Men uti Gudi hade han utfårat. Uti Gudi ägde han, den Bästa Delen, som honom icke skulle fräntagen warda.

Luc. 10.
v. 42.

**Första
Påran.**

O! Sälla och lyckelige the menniskior, som än i dag hafwa thetta Davids sinne. Men twärt om i ewighet osälla och olyckelige, som sätta sin bästa Del, uti Rikedommar och stora ågodelar, wällust och träselighet, i mat och dryck, Pracht och ståt i kläder, och mehra dyligt, som theras fåfänga sinnen önska och salola på. Men när Gud saknas i hiertat, är then förnämsta Delen borta. Ty om the kunde stiga up i Himmelen, och förhöja sin stol up öfwer Guds Stjärnor. hwad wore thet mehr, när det fäseliga slutet föllier therpå, Ja, til Hållswettis far Tu wid Kulones sido, såsom et förtrampat Ås. Underligt är thet, at en förnufttig estertanka ej kan såja sådana menniskior, hwad galenskap thet är, at the göra högsta wärde af sielfwa fåfängeligheten, och lämna Gud å sido, som är thet högsta goda. Ännu Underligare och Underligast, at när någon tanke

El. 14:13.

El. 14. v.
15. 19.

tancke faller sådana in om dödsstunden och ewighe-
ten, the intet kunna finna sig, at wårda sin ewiga
wåldfård och Siäls salighet. Särdeles, som the haf-
wa af Guds uppenbarade ord, så många ögonstelliga
Exempel at spegla sig utt, af them, som i förderf-
welig blindhet och dårskap, fortfarit, tll sin ewiga o-
fård och olycka. O! at sådane wise wöre och the måtte
besinna hwad them framdeles öfwergå skal.
O! At Gud wille gifwa them omvändelsens Nåd,
at finna och besinna sig, i thet som the ras ewiga frid
tillhör, förr än det blifwer försent, och til ewig tid
förment. O! At Guds Ande wille föra them
på then jämnna wägen, och Lära them gidra
efter sit behag. Men låtom oss ytterligare, efter
wårt löfte, komma at bese:

Deut' 32
v. 29.

Luc. 19. v.
42.

Pl 143. v.
10.

Deltogandet uti Gudi, och hwad ther til fodras.

Andra
stycket.

Swarwid Treggebanda Ting, som äro Hus-
wudsakeliga, böra uti tankarna komma.

1:mo En sann Kundskap om Gud. 2:do
Lefwande Tro på Gud. 3:tio Brinnande
Kärlek til Gud. Och här utom kan ingen säjas,
hafwa Del i Gudi.

Först Kundskap om Gud.

Thenna Kundskap, ärhåles icke af Na-
rens utan nådenes lius. Thetta hade och blifwit
uptåndt i Davids Hierta, när han med alswar såg in
utt Guds Bibliotheqve, som är thet uppenbarade

ordet: När han besåg Guds underbara och öfika Regering; så öfwer the Gudfruchtige, som Dgudachtige. Thenna **KUNDSTAP**, hade han redan sådt ren smak af, i sin barndom; och war derföre mån, at i alla sina Lifsdagar, bewara then i sit hierta, förkunna för andra, glädia sig ther öfwer med innerligste Lof och tackfälsse, samt uphöja, öfwer alla Hedningars omyttiga läro.

Pf. 71:17.
 119: 79.
 och 144.
 v. 8.

Andra Låran.

Then som än i dag rätt känner Gud, kan aldrig annat, än hålla honom för sin bästa Del.

Känner Tu, min Christen, Gud, för Then han är; aldrig kan Tu annat, än årkänna honom/ för tin Allsmåttige **KONUNG**, Tig at förswara. Tin nådige **DOMARE**, tig at frifalla. Tin Barmhertige **FADER**, tig at nära, klåda och lära. Tin **Salligdrare**, Tig at frålfa, ifrån synden, döden, diefwulen och hålfwetet. Tin **Tröstare**, tig at hugswala, under alt tit åltiggande; och ånteligen, när stunden är kommen, gifwa Tig en saltig åndalycht, och nådeligen taga Tig af thenne sorgedalen, til sig i **Himmelen**. Thet andra, som fordras til et rätt **Delta-gande i Gudi**; är en **Lefswande Tro på Gud**, som håller sig så fast, til Gud, som winrankan til sin stödd, och Skeppet til sit Ankar. Och Si, thenna är en wis förlåtelse på thet som man hoppas, och intet twiflar om thet man icke ser. Therpå gifwer then trogne **Konung David** prof, så han i föregående och följande **Werser af Terten** säger. Likwål blifwer jag

Heb. 11.
 v. 1.

jag nembligen i TRON, städse wid Dig; Ty Du håller mig wid mina högra hand. Du leder mig efter titt råd, och uptager mig på ändalyktone med läbro. Och ytterligare: Thet är min glädie, at jag håller mig in til Gud; och sätter mitt hopp til HERRAN HERREN.

Och si, thenna TRON är thet, som leder til then hemliga förening, och förtroliga gemenskap, emillan Gud och Hans kära Barn, och bringar them under alt åkommande, i barnslig tillsöficht, at ropa, utan räddhåga: Abba, käre Fader. The trösta ther up på, at Gud så nådelig är; och thetas hierta gläder sig, at Han så gärna hjälper. Thersföre gå the och Trösteliga fram til nådastolen, och finna nåd på then tid the hjälp behöfwa. Thers emot the ogudachtige, som med gröfwa synder skilt sig ifrån Gud. The kunna icke hafwa något Förtroende til Gud, utan fruchta för honom såsom en rättfärdig och sträng dommare, som wil löna them efter thetas wäsende, och bemöfka, efter thetas förtienst; wäl wettande, at thetas Del, är i den Siön, som brinner med eld och swafwel. Thersföre frågar wise mannen billigt. Huru skola the blifwa frälste, som icke Tro? Anteligen och för thet Tredie, fodras til et rätt deltagande i Gudi, en brinnande Kärlek, som sugas af Jesu söta kärleks bröst, lika som Lärjungen gjorde, Then han älskade, hwilken låg in til Jesu bröst. Så herteliga älskade Konung David HERRAN, och i anseende

v. 23. 24.
28.

Tredie
Läran.

Rom: 8.
v. 15.
Pl. 13. v. 6.

Ebr. 4. v.
16.
Ef. 59. v. 2.

Apoc. 20.
v. 13.
Syr. 2. v.
15.

til sin kära Gud, och then kärlek han hade til honom, frågade efter Himmel och Jord intet, som Texten oss lärar. Ty så han gick med sina tankar, igenom Himmel och Jord. Ifrån den ena världenes ända til then andra, i then affsicht, at finna något, som i tid och ewighet, kunde gifwa honom et fullkomligt själansnöje, så gick thet honom, säger en gudelig Lärare, lika som ett barn, som ropar efter Modrens bröst, fast thet ligger i en käftbar Wagga. Thet gick honom, som en Anckia, hwilken tycker hela huset twara tomt, när hon ther saknar sin kära Man.

Wil altsammans så mycket säja:

At han fuller i the skapade ting, fant allhandas stort och förträffeligit, såsom, at Himblarna förtälde Guds ähro, och fästet förkunnade Hans handers wärck. Fant, så han gick högre med sina tankar, nembligen til the Heltige och Himmelste Härskarar, Änglarna, at the utan återwändo, se Guds Ansichte. Uträtta hans besalningar. Och sunga honom sit Halleluja: Fant, at Jorden/ så han then bestädade, war full af Guds Ähro. Men Skaparen bles honom dock alltid thet käraste öfwer alt thet, som skapat war, och berodde af hans uppehållande kraft, macht, styrjel och Regering. Thersföre är intet undra på, at han bant sit hierta til Gud allena. Intet undra på, at han war brinnande i Guds kärlek.

En sådan brinnande kärlek, fordras än i dag

Pl. 19. v. 2.

Matth. 18.

v. 10.

Pl. 103.

v. 20.

Pl. 104. v.

24.

Pl. 102. v.

26.

Gierde
Laran.

dag, til et rätt deltagande i Gudi, som räknar med Paulo alt för skada, och håller för tråk, allenast Guds kärlek må winnas och ägas: Under jämer och nöd, föracht och förfölielse, skröplighet och slukdom, wet en sådan siäl, som med sin kärlek är fast i Gudi och Gud i honom eller henne, at Gud i sinom tid, skal tagan ther ut och låtan til äbro komma. Therföre then förargas icke, eller afvundas och förtryter, om andra äro lyckliga i werlden, han eller hon södd til olyckan som Fogelen at flyga. Är någd om thet går illa eller wäl i Werlden, allenast thet går som Gud wil. Stänner alt förndieltigt wälstånd, i Christi kors-Schola, fast under mångfaldig wedermöda; warandes wijs therrå, at hwarcken lif eller död, eller Änglar, eller Förstaddomme &c. &c: skola kunna skiljan tirån then Kärlek, som är uti Jesu Christo, thes Herra.

Phil. 3.
v. 8.

Pl. 91. v.
15.

Job. 5. v. 7.

Rom. 8. v.
38. 39.

Deltagarena uti Gudi, med theras beskaffenhet, som är det 3:die Stycket, wi hafwa, efter löftet, at ärackta, äro alla Davids och Assaphs Efterföljare; Men enkannerligen uti denna dora egenkap; At de öfwerantwarda sig Gudi helt och hållit, genom egen försakelse til Kropp och Siäl. Hwarom det heter i Texten. Om än Kropp och Siäl försmäctade. uti sitt eget Ordslag, lyder det. Om mit Kiött och mitt Hierta skulle uppgifwas och förgås / är sak samma, efter Skriftenes sätt at tala, då det Ordet Kiött ofta beteknar wår Kropp

Tredie
stycket.

och Sekamen; och ordet Hjerta betecknar Siälen. Ett rum för alla, kan göra tillfyllest, at wisa detta. När Gud hade Adam och Eva, första gång tillsammans, och han fick se henne, sade han: Detta är ju
 Gen. 2. v. 23. Kiött af mit Kiött. Swar med han förstår Kropp-
 pen; och allt hwad ther til hörer. Assaph betrachtar sig här både i det Naturliga tilståndet, som en Människa, til bägge sina wäsentliga delar, Kropp och Siäl; som och det förderfwade tilståndet, som han och alla Människior äro rådade uti, genom det bedröfweliga syndafallet. I första början, då Människan, som bar Guds Beläte, war stadd uti oskyldighetenes stånd, war Kroppen hwarken något mehn, eller Siälen, något lidande underkastad; Ty fast Adam och Eva, woro bägge nakna, blygdes The doch intet: Men så snart synden war bedrefwen, märktes straxt hwad elände, som stälte sig in både uti Kropp och Siäl. Kroppen befant sig något, stäck sig bak trån i gårdenom, och tog sikonlöf at skyla sig med, til des The äntelig för Gud framkomma måste, då han gjorde them kortlar af skinn; betecknandes här med, at han wille utse medel, them at frälssa och uprätta, i det han wille låta sin Enda Son, blifwa människa, i tidens fulbordan, hwilken med sin rättfärdighets kortel theas blygd, nakenhet och Nam betäcka skulle. Siälen war då försträckt och wille råda. Therypå fölgde sedan Dömmen, som förkunnade dem Sweda, bekymmer, Anletes swett och blifwa til jord igen. Thet-

Gen. 3. v.
16. 17.

Thetta är och ärst på alla Theras efterkommande, at wi theras Barn, så kännas wid ån i dag / hwad thet är: Ut Kropp och Siäl willa försmächta, först under et mödosamt lefwerne, sedan i et swårt och äfwentyrlligit dödsarbete.

Hwar wid dock hos Guds Barn, som äro Therrätte Deltagare i Gudi, som i sit Hierta, hålla Gud för sin förnämsta Del, den inwärtens menniskan warder förnyad dag ifrån dag, då de Antwar- da sig Gudi sin Skapare, Återlöfware och Hålgare, helt och hållet, genom egen försakelse, til Kropp och Siäl. Och at detta så mycket bättre må fattas, är nödigt wetta åtskillnadens som är emellan en Inwärtens Hiertans försakelse, och den utwärtens / som sker med utwärtens öfvergifwande och förlåtande af en ting. Then förra Christelig och högstnödig för alla Guds Barn. Då the sig sielfwe, och alt hwad i werlden är, sätta under Gud och hans siurande hand, at gidra med sig, som Honom tackes. Men den senare, så Oloflig och straffbar, när man utom Guds willja och skickelse, försakar Hus och hem / Slächt och Wänner, Stånd och Kall, Makta och Barn, blott af andeligit Högmöd, blott af hemligt misnöje och ogrundat tycke, at willja wara bättre, än andra, och intet låta sig betamma under Guds willja och Ordning, som och många sådana willö-Andar finnas i werlden. Prof på det förra gifwer oss Konung David sielf som sitter på Konungs Stolen, men med et Hierta för Gud, som war ne-

Semte
Laran.

drigare, än den sämstas i Landena. Joseph som war nåst Romingen i Egypten, men med et Hjerter, som öfwer all Egyptiers Härlighet, älskar, ährar och fruktat Gud i wördsamste undergifwenhet. Och detta forsakandet af sig sielf / är en lätt sak, för Guds Barn, hwilka rätt fattat Jesu språk i sitt Hjerter, och genom Andans nåd wändt sig äfwen det samma / at troligen utöfwa, då det heter: **Mit Or är lätt, och min börda är lätt.**

Matth. 11.
v. 30.

**Sterde
stycket.**

Eben härliga Förmon, som änteligen af alt detta flyter, och är det Sterde stycket, wi hafwa, efter löftet, at bese, består uti en Hjerter tröst, hwarom Texten talar. Så ästu dock altid min Hiertans Tröst. Här brukas i Andans eget språk, et ord som egenteligen betydder en Klippa. Et ordelätt, som mycket brukas, uti Davids Psalmer. Sörfarenheten wisar, at et hus, som är bygt på en Klippa och hälleberg, thet står fast, at hwarthen slagregn, flod eller stormwäder, kan kastat öfwer ända, som Jesus sielf betygar. Så weste och Asaph wäl, at när Gud war hans Tröst så stod han fast, påkomme hwad påkomma wille, utwärtas eller inwärtas, til kropp eller siäl, i hans lefwärne eller dödsstund, så skulle Gud styrka honom med sin Tröst thet under, och wända alt til hans bästa som hade utwalt Gud för sin bästa Del. Til bewis, at detta icke war någon Muntro, utan GrundTro, rotad i hjerter, kallat han honom Hiertans Tröst. Och til betygande af så mycket större

Matth. 7.
v. 25.

wisshet här på, så lämpar han denna Trösten på sig
 sielf; kallandes honom **Sin Tröst**, af samma betän-
 kande, som Thomas, då han af en otrogen, blifwit
 trogen, sade: **Min Herre och Min Gud**. Han wi-
 sar och, at denne Trösten, icke war **Wekaktig** eller
swackachtig, som werldenes Tröst, gemenligen är,
 beqwämligen at likna wid **Abfalons mula**: hwilken
 swel, när det galt, och lämnade honom hängiandes i
 Efen. Nei, en beständig och warachtig Tröst, war
 denne hans Tröst, derföre det heter til slut: **Tu Her-
 re äst alltid min hiertans Tröst**; Påminnandes sig
Herrens löfte. **Värge** skola **wika** och **Höggar-
 ne falla**, men **min Nåd** skal icke **wika** ifrån
Tig, och **mitt förbund** skal icke **förfalla**, säger
Herren sin förbarmare. I anledning hwaraf
 den **Christeliga kyrckan** och **församlingen** sig så
 utlåter: **Gud** är **war** **starkhet** och **tillflycht**,
war **Tröst** i **Nöden** alla; **Ty** äro **wi** och **utan**
flycht om **werlden** skulle **falla**. Och alla **Hög-
 gar** **suncko** **ned**, och **Hafwet** **bäfwade** **ther**
wid, och **Värge** **sammansötte**. **Ja**, **Tu**
äst som **til** **ord** **säja** **wet**: **Min Klippa**, **Hielp**
och **falsighet**, **min Wörn** på **alla** **sidor**, om **tu**
mig **war**, o **Herre** **kär**, **ho** **kan** **tå** **mot** **mig**
strida. Så **hafwe** **widå**, **genom** **Guds** **Nåd**, **genom**
gådt, **hwad** **wi** **lofwade** **skulle** **blifwa** **wårt** **beetrachtan-**
de, och **bese** **the** **säna** **Christnas** **förnämsta** **Del-**
med

Joh. 20.
v. 28.

2. Sam 18.
v. 9.

El. 541
v. 10.

N:o 57.
v. 1.

Siette
Påran.

N:o 463
v. 4.

med hwad ther wid warit at achta, och wi, wid sielfs
wa delningen, redan utförligare hört hafwa. Här af
funde hämtas och tagas många nyttiga påminnelser.

Slut.
Lära.

Men en Hufwud Lära / för alla, kan giöra
nu tilfyllest: Nemlig hwad det är i synnerhet, som up-
muntrar Guds Lära Barn, under alt deras åliggan-
de, til Tröst och Frimodighet i Lifwet, och i
Döden, som war betractelse, har sit hänseende på
Nemlig detta: The se döden intet ann, på de Ogud-
achtigas wis, med wårdslösa tanckar, och mena tid
nog, at täncka på döden när man skal Dö. Then
stunden går snart öfwer; Nei de bemanna sig bår emot i
Lifwet och medan the lefwa, med et Christeligt to-
lamod, i wis förtröstan på Gud, och säkert hopp om
sin salighet. Komma altid wål ihog, at döden kan
så hastigt öfwerila dem, at der är intet råd-rum til
en enda andedrächt, än mindre til någon bättrings-
tancka. The drista icke håller på sig sielfwa, utaf et
blindt och oförwäget öfwerdåd, såsom Ugag, de A-
malechiters Konung, wille wisa sit mod therigenom,
at han gief dristeligen til sin dödsplaz, och sade til
Propheten Samuel: Så skal man fördrifwa
Dödsens bitterhet. Lika som Döden intet skulle
hafwa mehr på sig, än at lifwet släckes ut, och
Bandet uplöses mellan Kropp och Siäl, nei, Guds
Barn betänckia, at icke allenast Kroppen, då kan wa-
ra i högsta måtto eländig, och qwållas med döden,
sedan dancbanden äro brustne; Utan och Siälen i stör-
sta fahra och äfwenlyr, derföre de och tänckia på, hu-
ru med alt detta skal tilgå, efter Döden och på
Do.

Dommen. Dersföre The och intet annat lita på, än Gud allena, dersföre låta the och detta wara thetas sidste swansång, som icke allenast finnes rotad i thetas hertan, utan höres och, med tydelig stämma af thetas munnar, när The skola dö: När jag Tig hastwer, så frågar jag efter Himmel och Jord intet, om mig än Kropp och Stal försmäktade. Så åstu likwat Gud, min Hertans Tröst och Del.

Tillämpning til den Saligen Döda.

Hwad nu i Gemen, är redan talat, i anledning af Texten; Thet är i synnerhet besannat på den saliga Fru Probstinnan, som står färdig, at rätt nu nederfättas, i sin wälbestälte Graf, och thet hvilat sina trotta ben, til dess ändan kommer, och hon skal upstå i sinom Del, när dagarna hafwa ända. Hon har såsom Davids och Asaphs Pärjunginna, uti be-
dröfwelsens Högd Schola, lärt at 1. känna sig sielf 2. Werlden, och 3. sin Gud. Til at känna sig sielf, gaf henne anledning och lärde, hennes eget Öngdesnielle, samt ährebara upfostran, som icke war bemängd med någon otidig ährelystnad, utan med fromhet, ödmuktet och stillhet. Werlden och dess fåfånga slård, hade hon så mycket bättre lärt at känna, som hon sielf war en rättfinnad Nathanaels Syster, uti hwilken intet swel war. Sin Gud hade hon

Dan. 12.
v. 13.

Tob. 4.
v. 6.

hon icke allenast lärt, at grundeligen känna, af
des uppenbarade ord; utan och troligen tåna,
hafwa honom för ögon och i hertat, alla sina lifs-
dagar. bästa honom för sin bästa del, och hög-
re ackta än Himmel och Jord, så at jag, utan at
rådas för klaffarens tunga, kan i sanning betyga det
Hon, uti våra sista tider, varit et rart Exempel
och mönster, på Gudsfruchtan, oförfallnad
fromhet, Åhrebarehet och alt hvad Dygdigt
och pris värdigt kan nämnas. Men ju dygdigare
wandel, ju större och flere försök. Et starkt och
genomträngande försök på des Tro och Tolmod,
samt följachteligen des Christendom, war wisseligen,
när Gud ryckte en Heders-Man från des sida, thes
Huswud och försvar, och försatte henne uti et wärn-
löst och ensörjande tilstånd, runda Tiugu fyra Åhren.
Hwad ther under förfallit för Ach och we, klagen och
suckningar, pust och qwal, kan hwar en behiertad,
bättre efterfinna, än jag kan omtala. Mit eget Hert-
ta, det Gud bäst wet, har icke sällan rökt af innerli-
git medlidande hårdswer. Et swårt försök war ock,
när Gud borttog, för Ellofwa åhr tillbaka, den kära
äldsta Dottren, som satt uti et wackert Åhre- och He-
ders stånd, och lämnade, med en af Hiertat bedröf-
wad man, Siu stycken, omöndige Barn, efter sig.
Et hårdt försök, då Hon för et åhr sedan, måste
genom den timmeliga döden, sakna en Verömlig
Son,

Gud, som med sin witttra och grundeliga Lärdom, mycken upbyggelse gjorde Landets Ungdom, wid det större Sminingshuset här i Stichtet, och således ej utan ordial, utan fast mehr med fog, icke allenast af mångom saknas, utan och thes dödsfall, beklagas. Et drygt försök / at genom Slyckelig Wädelid mista på en gång, måst all sin lösa Ägendom, och therhos wara sielf i stor Lifsfabra. Anteligen har och en skröpelig och swag Kropp, betungad af Siutio ätta års Alder, samt utmarglad af många swära Barnabördor, hwar wid, både Kropp och Siäl kunnat försmäckt, warit Et sådant försök, som lärdt Henne, at hålla Herren för sin Gud, och Gud för sin Herra och bästa Del, uti alla sina Lifsdagar. Eberföre och Hennes största Lust, med Konung David warit i Herranom. Största Lust, at bewista den Offenteliga Gudstiensten, den Hon aldrig försummade, när hälsa och krafter thet tillåto. Mångom tillet wackert Gudachtighets exempel. Största Lust och högsta åtrå / at wara uti enstykt ondact, på sina Knå, Moraon / Middag och Afton för sin Gud. Största Lust och högsta glädie, at bruka titt och ofta sin Bönebok, och som en rätt Anckia, sättia sit Hopp til Gud, med Bøner och åkallan, natt och dag. Allt derföre huru dryg af sorg och bekymmer, Hennes Del warit Här, then hon dock altid med Christelig undergtwenhet up-tagit, såsom af Herrans Hand; Så är han än drygare

2. v. 31. 11

Pl. 37. v. 41

1. Tim. 5.
v. 5.

Ps. 16. v. 6.

gare af Frögd och glädie ther, och blifwer i Högsta
wätto fullkomlig, af alt thet Nöje heter, uti de Råtfär-
rigas Uppståndelse, ther Lotten och Delen Henne/
uti det lustiga tillfället. Ja en skön Arfwedel
är Henne tillfallen.

Så gack då bort, Tu heders Probstinna. Tu
wårda Moder för tina älskeltge Barn, gack bort, och
utut tin söta hwila uti tin graf, till des alla werldenes
domare med yttersta Wafuren dig upwäckandes war-
der. Wi wilkom Dig intet hindra med något ofultomli-
ggt valets tal, på tin affedsdag, utan haf nu sluteligen
Tack för tin Dygdewandel, Tu ibland oss fört.
Tack för tina Dygde Exempel, thermed Tu oss före-
lyst. Tin äminnelse skal wara hos oss i wälsignelse!
Eldinne wi Dig, så warde wår hēgra hand förglömd.
Wälsignad ware Tin Ingång i grafwen. Utgång
af grafwen. Wälsignad ware Tin Himlafärd och
Himla Del. Så sof nu i frid och ro. Wi som, efter
Dig i Werlden bo. Wi måste redo wara. Wi skola och
hädanfara. Emedlertid sluta wi med samma önskan och
suckan, som wi begynte. Låt ingen motgång, lust eller
nöd, så stor mig komma tilhanda, ehwad jag skal lef-
wa eller dö, at the mig från dig wända. Låt ingen ting,
wara mig så kär, som mig skal från dig draga, i
alla mina dagar. Söwer alt det i werlden är,
skal Gud mig allena behaga. Amen;
genom Guds nåd,
Amen!

PER.

PERSONALIER.

Hingen ting är för en döbelig menniska uti tiden angelägnare och efter tiden berömligare, än leswa Christtrogen och dö Salig. Alla the som med thet Gudomliga Maj:st och Christo sinom Frälsare stå uti en nära förening, leswa Christtrogne. Förenings Bandet är then rättfärdiggjörande Tron, genom hwilken the Christtrogne sig med then Treenige Guden förbinda och sina i Jesu blod rentwagne Siälur med thet Gudomliga wäsendet på thet aldrandärmasse färena. Förnämsta Kraften at utöfwa alla the Skyldigheter, som the Christtrogna Gudi, sinom nästa och sig selfwom plichtige äro, finna the i thenna föreningen. I kraft af thenna Föreningen huta the alla synliga ting, med alla theas lysande nöyen, utur sin hog, såsom alt förringa och ofullkomlige Theas Himmellångtande Siälur at til fridsställa. Skattande både Himmel och Jord för intet emot theen inneboende Nåden. Fast menniska frätaren döden then jordiska hyddan fullkastar och Siälur hwarjehanda försmäktelser utstå mände; äro the dock förwisa de, at Heran låter hwarken Kroppen eller Siälur förderwas; utan låter sig wårda om theas Siälur ganska hierteliga, och förblifwer theas del och stora lön. The som så Christeligen leswat, the äga Andans wittnesshörd om Barnaskapet och äro förwisa at theas Siälur under Skilsmåkan från Kroppen warda af the helige Anglar emottagne och förde i Abrahams Sköte, samt af then högtloswade Guden i then triumpherande Helgona-Församlingen insatta, Och som the Christtrognas gierningar följa them efter; så är theas Christeliga lesnad och Saliga dödd icke allenast theas Aros ibland thet Saliga Angla Sällskapet i Himmelen utan och en wälförtient berömmelse af efterwerlden på jorden. Nu ehuruwäl Helgonens härlighet af then ofullkomliga berömmelse wi efter them upteknom ey fullkomligare blifwer; wil thet dock wara en Christel

lig orsungen skylldighet, at theras namn, som genom Lambsens blod äro inskifne i lifsens Bok, ei utur the rättfärdigas bok utplånade blifwa, utan uti et wördsamt och wälsignadt minne så länge någon minnas kan, förwaras.

Allt här före har man icke underlåta bordt, då wår i HERRANOM, afledna Christendoms Ensters, i lifstiden Wälädla Fru Probstinnans HELENÆ TORPENSIS jordiska hydda, nu innot fyra bräder slutet för wåra ögon står, at strax i sina Fäders wälbestälte Grift insöras, till en äro-rik upståndelses roliga förbidande, korteligen och owäldugt omröra, huru Gud, som under des jord ska wandring, warit Hennes tröst och del, låtet henne lyckeligen södas til werlden, Christeligen wandra igenom werlden och saligen Skijas ifrån werlden.

Har altså Salig Fru Probstinnan haft sin uprinnelse Åhr 1680. af twänne både utt och utom Wexjö Stift bekante och berömlige Präste-Slächter. Hennes Fader war Probsten och Ryrkioherden öfwer detta Förnäma Pastorat Herr Lars Torpensis, hwars berömlige lefnad, nit för Guds ära, waksamhet öfwer sina anförtrödde Själars salighet och kärlek för theras timmeliga wälfärd hwarken tidernas fräst kan förtära eller glömskans mola fördunfla. I symmetet alla 3. detta Pastorats härliga Tempel, som Salig Herr Probsten, såsom trenne Gudi Helgade äro-stodar til Församlingens själändje låtet upresa af sten och med kosteliga Sira-ter bepryda, både bewittna och förkunna Barn och Barnabarn i ewärldeliga tider, at Han warit en Man, i anslag försiktig, uti utförandet drifwande och i alla sina gjöromål trofast samt trogen i allt Guds-Huus.

Hennes Moder war then för ren och ofskrymtad Gudsfruktan, fromt och ödmuikt sinnelag i friskt minne warande Fru Probstinnan Christina Gumaelia, södd Ryrkioherde dotter här i Försgheda. Hwars Förfäder alt ifrån urminnes tider, såsom trogne HERRANS Slaffare och Ryrkioherdar, förestädt detta Försgheda Pastorat och waret

waret såsom naglar i et fast rum, hwarpå HERRANS herlighet hängt hafwer. Som nu wår Saliga Döda således hade den lyckan at härstamma ifrån them som både kände och wandrade på HERRANS wägar, wardt Hon skynsam framhaft til det Heliga Dopet, på det hon genom nya Födelsens bad måtte få del och inlifwas i Christo, til styrcke i en Christtrogen wandel, och kraftig tröst under hwad Kors Gud Henne under wistandet i jämmerdahlen behagade tilmåta. Uppå en så tryggelig och dyrbar grund hafwer Hon sedan uprättat sin öfriga lefnads byggning, och derutinnan warit så mycket mera lyckelig, som Gud Henne benådat med en from och förnuftig Siäl, som til alla Christeliga dygders älskande och skynsamma fattande wälartad war. Och som Hennes Högtälsfelige Föräldrar, ingen ting högre skattade, än en sann Gudsfructen och dygdigt lefwerne; så wärdade the och thenna sin unga Dotter, ifrån all förargelse; och som ären tiltogo, berömligen och med alt alfwar i alla Christeliga, och Hennes Rön och stånd anständiga dygder underwiste; sådeles i de stycken hwarigenom Döpselle förbundet förwaras, Föreningen med Frälsaren Jesu underhållas, och des tro intil ändan bibehållas kunde.

At en sådan hos Henne wäl implantad Gudachtighets rot, tilwårte Hon så uti allahanda dygder och wettenskaper, som henne både prydande och gagnande woro, at Hon icke allenast upfylte sina Kära Föräldrars önskan och hopp; utan ock af allom både älskad och afhållen war. I synnerhet intogo Hennes lysande dygder så då warande Regemänts Pastoren af Gyllenstiernska Cavallerie Regemäntet; men sedermera Probsen och Kyrkjohården öfwer Møheda Pastorat, Magister PETRUS SANTESSON, at Han begärade Henne til en äkta sammanlefnad, hwilket sedermera År 1701. efter Heliga Förmyndens skickelse och Hennes hulda Föräldrars samtycke, genom Kyrkjones band, want sin lyckeliga fullbordan.

Som nu uti detta ächtenkap wett och dygd, trohet och kärlek sig förmålte, hade man tillfålle med sagnad se twänne hiertan täflande

lande, huru the måtte förekomma och omfamna hwarandra med inbördes Kärlek och heder. I detta sit förnögda och liufwa ächten-
 Skap blef Fru Probstinnan af Gud wällsignad med 5 Barn, 3 Söner och 2:ne Dottrar, af hvilka En Son strax Salig skildes ifrå werlden. Blef altså Henne ingen ting högre om hiertat, än des än lefwande Kära Barn, Them hon endast af all sin egendom tillämnade Guds rike och theß härlighet. Therföre hon och med eget oskyldighets rit, menlöshets exempel, intryckte hos them thetas Frälsares sanna efterföljelse, icke sparande någon möda eller besvär, som thetas anständiga och Christeliga upfostran kunde befrämja.

Thenna Hennes berömliga omsorg för sina Kära Barn lyckades Henne så wäl, at Hon såg them alla i möyeliget wälstånd. Begge Sönerne wid wackra Embeten i HErrans wingård wärdige at uppbygga Guds Rike. Och dottrarna med Hederliga och i Guds Församling wäl förtiente Mån försedde.

Allt hit intill lät then Käre Gud en klar lyckones Sohl Saliga Probstinnan bestråla, Men som Himmelen, ehuru blid Han är, ey sällan öfwerdrages med moln, som med en tapet; så blef och Hennes hierta under then öfriga tiden af Hennes lefnad, esomoftast af mörcka bedröfwelses skyar betäckt, at Henne både Kropp och Siäl welat försmäcka, om icke HErren warit Hennes tröst och del.

Alla de bedröfwelige tillfällen, genom hvilka then Ewiga Förbarmaren welat detta sitt Kära och utkorade Barn i tolamod och förtröstan öfwa, uprepa, torde blifwa både långsamt och ledsamt. Doel som then Uismåktiges uppenbare gierningar, såsom klara bewis af Hans outransafeliga nåd och kärlek icke böra förtigas, will man allenast nämna, Huru HErren täcktes år 1734. rycka Hennes, förlärdom, trofasthet, moget Förstånd och nitålskan om Guds Församling widt och wäl frågdade Mån, efter 34 års sammanlefnad, ifrån Hennes sida, och Hon nödgades utur et beklämt hierta sucka: Hwar finner jag then Min siäl får hade och hwar år nu mitt hopp til Gud? Men som tronens glödd under bedröfwelses Falaska altid hos henne war
 lef

lesfwande, rönne Hon en besynnerlig lesfwande Gudens omwårdnad, i det Hon fick tilfalle under sitt ensörjande tilstånd at hos sin äldsta Kåra och af hiertat älskade Måg, som Hennes Saliga man uti Kyrkloherde Embetet wid Moberga, Sucederade, och dygdiga Dotter förblifwa, hwilka bedröfwelse Kalkens bitterhet med hiertsyrkande Gudomelig tröst och kärleksfult bemötande alltid sökte at förluswa.

Knappt hade tid och nåd hint denna Hennes hierte sweda lindra, förän en ny forge. Post år 1739. d. 31. Martii bragte Henne den bedröfweliga tidning, at Hennes Kåra Moder Fru Probstinnan Torpensis wandrat alla werldenes wäg, och Hennes Älderstegna Fader, som nu gick på grafwenes brädd, war uti et bedröfweliget och enskeliget tilstånd försatt.

Här yppades nu för Salig Probstinnan et tilfalle fast det nog bedröfweliget war, at förklara then wördnad ochienst, hon befant sig skyldig en huld ensörjande Fader; begaf sig altså uppå Hans ammodan, at såsom et lydigt Barn gå honom tilhanda och Hans hushåll wårda. Denna sin skyldighets i achttagande ansåg Hon såsom en förmohn, hwilken tycktes wilja lindra Hennes förra bekymmer. Men skadnade innom få månader i en sorg, som bättre kan i tankarna måtas än med orden beskrifwas, då Hennes Kåra Fader som war Hennes förnämsta stöd på jorden år 1739. d. 2. Octobr. mått af lesfwande genom döden afled. Här tycktes Hennes glädje skepp, som af bedröfwelles wågar länge måst, wråka, aldeles wilja gå i qwas: Men som Hon en tronens Hieltinna altid haft sin förtröstan endast til Gud, såsom sitt Lifvs rätta Styres man; Så fick Hon ock nu, icke mindre än tillförene, röna Hans Gudomeliga omwårdnad, som icke allena styrkte Henne i kraft och tolamod, at båra Korset efter Hans Heliga wilja, utan fogade och för Henne thet ena tilfallet efter det andra, at fågna sig af sine Kåra Barns och Mågars angenåma sällskap och omwårdnad, hwilket ock wid detta tilfalle passade sig, i thet Hennes yngre Måg, som waret des Fader til hielp, blef wälförtjent wid Pastoratet bibehållen och tillika med
Hen.

Hennes yngre Dotter, wid alla tillfällen, särdeles wid de med ålderdomen sig yppade bräckeligheter, wärkeligen gadt Henne med all hiertelig ömhet och sorgfällighet tilhanda.

Utän beswär och timmeliga omsorger ihade Probstinnan funnat hos hwilket af sina Barn Hon hållt behagat, öfwerlefwat sin återstående lefnads tid och i theas Huus åtnjutet all Kärlek och tjenst. Men som Hon war wan wid Hushållning och arbetsamhet och Gud än förlånt Henne några Krafter öfveige; tyckte Hon sig ei behöfwa wara någon til last, flyttade thy till sin Gård Gummarp, hwaräst Hon som en omhugsen Martha flitigt och försiaktigt Hushållade, och utom annat försåg sig med sådan åbygnad, som Hon både hederligen och beqwämligen til hemwist nyttia kunde.

Den käre Guden, som sig förbehåller utse the medel, som kunna bibehålla sina utkorade uti en sann förtröstan, täcktes nu åter med et nytt kors Henne hemsöka, I thy at Hon samma stund hon flyttadt i sin nya byggning, tillåt des grundwalat skakas och genom en håftig wädelw både huus och all redbar Egendom i aska läggas. Men som hon intet efterfrågade utan platt föracktrade all werldenes säfängelighet som för ögonen synes; så hörde man Henne aldrig öfwer denna sin ledna timmeliga skada, Klaga utan låt den samma tiena sig til upmuntran at med större Kärlek efterfara och omfatta det oshliga, som i Himmelen förwarat är.

Under thet Probstinnan nu war i begrepp at förse sig med nya Huus at bo uti, Kom then 4:de Jobs tjenare med then bedröfweliga tidningen, at ett håftigt Sturtdoms Stormwäder stött på Hennes äldsta K: dotters Lifshyddan, at then måst för döden omkull falla. Här fick et af många sär blödande hierta en ny sweda, hållt när Hon såg en af hiertat bedröfwad Måg, falla bittra tårar til Gud, Gju wels omyndiga wels små Barna: Barn sakna then som bar them i sitt sköte och hierta, och sig beröfwad then första Hörnsten, på hwilken hon, näst Gud, i sin ålderdom, någon jordisk fågnad och tröst grunda kunde.

På thet nu Guds barnas tro må kraftig sunnen warda, är här icke en utan mycken bedröfwelles hetta, uti hwilken then måste pröfwas, samt när Gud wil bedröfwelle tilsända, sänder Han en hel hop theraf: Allt häröfre måste nu war Saliga Probstinna en ny Korsfäst emottaga, förnimmande huru thes yngste berömliga Son hastigare än någon förmodat, wandrat then wäg / Han aldrig mer kommer tillbaka.

Detta war för saliga Probstinnan en amper dryck af Korsets bågare, som tryckte det ängsliga utrop af Hennes beklända Hierta: Jag warder til äfventyrs allena igenblifswande. HErre det är nog, tag nu mina Siäl, jag är icke bättre än mina Fäder. Och war det naturligt wis icke underligt, häst Hon såg sina Barn delade och icke flere än en Son och en Dotter öfrige på jorden, hwilka nu närwarande sin hulda Moders saknad med hertlumma suckningar beklaga, och Hennes stoft med bittra tårar begiuta.

Under alla dese Henne tryckande och herteligen bedröfwande tillfällen har hon likwäl altid hållet Tröstaaren för sin tröst och enda del, hwilken styrckt Hennes Christeliga tolamod, och inplantat Henne det leswande hoppet om et bättre lif. Forsäkrande Henne at then onde dagens gemenskap med den goda, war Henne nyttigast, och at korset bör anses för lika bewis af then Högstas kärlek, som the största nöjen han i werlden förkunnar.

Hwad Saliga Fru Probstinnans allmänna förda wandel kan beträffa, så kunna alla rättssinniga som Henne känd, så wäl uti Hennes yngre år som alderdom, Henne det ofskrymtade eftermåle lämna, at Hon i högsta måtto och efter yttersta förmågo, sig om-beslitadt i acht taga en sann Christens skyldigheter så emot Gud som sin nästa och sig sielswan. En innerlig trohet, ödmjukhet och tacksamhet har Hon altid wisat emot sin Gud, gierna och oförsummeligen besökt HErrans Huus, dageligen öfwat sig uti enskildt gudelig andacht, aldrig någon dag försummadt giöra sina trogna böner til Gud, flitigt läset anderika böcker, i synnerhet

den Heliga Skrift, och derutinnan Davids Psaltare, af hwilken Hon utwaldt icke allenast til lif-och macht-Språk, utan ock til Likhet de härlige och helige Orden, som nu i Predikan så grundeligen och anderikt til tröst och lärdom, förklarade äro.

Uti sitt 24 års bedrö wade Ankostånd har Hon fuller alla the swåra fölgher, som äro Ankors lott, sådt år fara, winlade sig dock alrid, at som en rätt Ankia, sättia sitt hopp til Gud och blifwa i böner och Afkallande natt och dag.

Sin plikt emot andra har Hon ock i bästa måtton sökt fullgjöra. Junefattade alla menniskjor i sina dageliga och troгна böner. The Förnämres Gunst och godhet har Hon wördat, men icke misbrukat; The ringare och sina wederslikar med höfslighet och upriktighet omfattadt: Mot alla efter stånd och werde sig behageligen och wänligen bewisat. Om Hennes gifmildhet emot the fattiga och huru Hon af et gladt och Barmhertigt Hierta, ofta rundeligare än Hennes wilkor syntes wilja tillåta, af the häftwor Gud Henne förlånt, meddelat, weta de bäst omtala, som dem dels h t intils åtniitet / dels Hädan efter torde sakna.

Sin Skyldighet emot sig sielf har Hon ei försummat; Hennes dageliga öfning war at rätt lära känna sig sielfwan och sitt naturliga förderf. Ansåg thesfore alla lyckones häftwor med föræckt emot then öfverswinnerliga Jesu Christi Kärlek; besitade sig i öfrigt om sannfärdighet, upriktighet, wänlighet, tacksamhet, flitighet och husacktighet; Med et ord: Hon war en sådan Boqwinna, som icke allenast sielf sitt hus wäl förestod, utan ock war sitt Husfolk en eftersyn i ord, i umgängelse, i Andanom, i Kärlek, i tro, i kysshet.

Som Hennes jordiska wandring war Gudi behagelig och mennisklom tack; så har och Hennes ändalyckt warit salig; ty fast Gud förlånt Henne en god naturlig complexion och hälsa; så tacktes thet dock Honom genom många plågor och krämpor, häft uti anallande ålderdom, bereda Henne til Guds rike, uti hwilket

Fet ingen kan ingå utan genom mycken bedröfwelse, så at ju mer
 Hennes utwärtas menniskia förgåts, theß mer har then inwärtas
 menniskian tiltaget dag från dag. I synnerhet täcktes thet Gud
 sidsta året af Hennes lifstid genom många swagheter påminna,
 thet Hennes tid snart woro förfluten. Aldra besynnerligast 14:ton
 dagar för dödsdagen, då Hon af håll och styng häftigt wardt an-
 grepen; Dock lindrade HErren plågorna, at Hon gick underti-
 den uppe och beståldte om sitt hus, gibrande anstalter om sin be-
 grafning in til d. 16. Novembr. då Hennes sote-sång, Henne om-
 famnade, på hwilken Hon hölt stundeligen med sin Frälsare et
 troget och förtröstande samtal mtd läsande bedjande och suckande.

När Hon nu märckte, at HErren hördt Hennes trägna
 och trogna böner om en nådig Förlofning, och at Hennes lifs-
 ånda war för handen, anammade Hon med helig wördnad thet
 Heliga Sacramentet, såsom en makalös wägakost genom döden
 til lifwet. Hon underkastade sig nu sin Guds wilja och under all
 sin wedermöda framhårdade i tolamod, tro, hopp, bön och gu-
 delig beredelse samt innerliget suckande med Mun och Hierta:
 HErre, när jag tåg hastwer, så frågar jag efter Himmel
 och Jord intet. Om mig än Kropp och Siäl försmåttade,
 så åst tu, dock GUD, alltid Mins hiertas tröst, och min
 Del. Såsom nu JEsus war i Henne förklarad, och bewisade
 sig i Hennes siäl härlig; Ty återstod intet mer timmeliget, än
 at Hon tog et kärligt Afsked af sina närwarande Barn, och
 med tydelig röst önsfode så wäl öfwer them som alla frånwarande
 Barn och Barnabarn, Guds rika nåd och wälsignelse, med ihop-
 knäpta händer åt Himmelen uplyfte sade: Si jag döer och Gud
 skal wara med Eder; tilläggande Versen Gud siarne Eder
 Alla nu och til ewig tid, sin Angel Han befalle til Eder
 stiga ner, som ändtlig förer Eder af thenna jämmerdal och
 sidst med hugnad leder in i sin frögde-sahl. Och som Gård-
 folket, jämte några flere, med glädje-tårar öfwer den Andans

frimodighet Hon i Dödestunden ägde, stodo wid Hennes Sång, förjåtrade Hon them, at ther the i en sann Gudsfructan wandrade för Herranom, Skulle the wiserligen engång med glädje råkas för Gambsens stohl och skåda Guds ansikte i rättfärdighet, slutade äfwen detta tal med förberörde vers: Gud signe Eder alla: med mera.

Som nu Hennes Ögon incktes wara brustne, droas Sång: Gardinen fram ganska sakteliga, hwilket Hon mäckte säga: Låt honom wara öppen, Gud har redan öpnat Himmelen för mig och jag ser Jesum, hafwandes således en kraftig själens styrckio, fast Kroppen försmäktade intil des Hon såsom et nederbrunnet Ljus och förtård Lampa i stillhet d. 24. Novembr. Kl. 2. om natten utslöcknade, och sin uti Jesu blod renade Siäl sinom Frälsare öfwerantwardade, seden Hon 78 år en rätt Christ-trogen lefwat hade.

Således hafwer Saliga Fru Probstinnan en liten tid haft möda och arbete; men nu funnet en ewig hugnad: Hon är nu kommen til Zions Berg och lefwandes Guds Stad, det Himmeliska Jerusalem, och den otaliga Anglaskaran, ther Hon sjunger et ewigt Helig Halleluja i Högdene.

Hennes Kullslagna Hydda åstundar nu intet mer än mest Hielp samma händer beledsagas til Grafwen, at ther under en såler hwila wid sin Saliga Kära Mans sida förbida en frögdefull Kropp och Siäls förening samt ärotil upståndelse på then stora Herrans Dag.

Nu hwilar PETRUS med sin käraste HELENA,
 Them Himlens hertlighet ey någon kan förmena,
 Men wi som uti sorg så hulda Wänner sakne,
 Med frögd så möta them, af stoftet då wi wakne.

†

†

†

†

†

Esk.

Tacksägelse:

88

Sed så mycken förordnad och högsäckning, som
Wederbörande af Sterbhuset ärkänna, the
Högfödnäme och Hederlige Sör-samtades, prisvär-
da närvaro / wid denna Sorge-Act, med så myc-
ket önnigare tacksägelse, skola The wid alla
tillfällen, söka at mottråda och bemöta
The ras gynsamhet och
Wänskap.

Från onda werlden har Hon vunnit,
 En Himla-gäst är Hennes Siäl,
 Thet Hon åstundat, har Hon vunnit,
 En himmelsk frögd, ett ewigt wäl,

Så

Enke-Probstinnan,
 Hög Chreborna och Dygdådla Fru

**Sru HELENA
 TORPENSIS**

Efter Gudelig beredelse, stilla död, och 78 års wäl förda
 wandel, i Herranom saligen ased d. 24 November
 1758, samt med Christelig Likpredikan Ps. 73.
 v. 25. 26. til sina Fäders grift, i Forshe-
 da Kyrka, anständigt befordrades
 d. 28 Februarii på-
 följande,

Besannadt af Thes yngre Måg
LARS EKEDAHL.

Kyrkoherde therstädes.

Säll

+

+

+

+

+

äll Then! som rått, o werld tig kånner,
 Sin Skäl förwarar som en Skatt,
 Som efter wåsend titt ej rånner,

Men gifwer thet och tig god natt;

Ja, wål är then! som saligt dör,

Som så är känd uti Guds wilja,

At han, i frid, sig hän får skija,

Och dårskap tin se'n aldrig hör.

Jag menar, hwart Guds Barn, af hertat

Lår sådant önska innerlig,

Hållt när det, uti sorg och smårta,

Hår måste lefwa dagelig,

Så höres: Jesu! kom, och kom!

Från werlden och från mitt elände,

Fråls mig, och gör en nådig ånde,

Med döden, eller med Din dom!

Så wet jag, at then Sälla Skålen,

Hwars kropp nu gifs åt sine mor,

Uf ledsna til den arga werlden,

Har suckat med en långtan stor!

En som Hon ej har supit inn

Tancklösa werldsens falska nöje:

Så gaf GUD Henne nåd at bñija

Från henne all sin hug och sinn.

Att Hon sin tid så här månd' wandra,
 Thet witna många, äfwen jag,
 Sitt kors, (som Trogne Siälar andra,)
 Hon drog, helt tålig, dag från dag;
 Jag sannar thet jag hört och sedt,
 Hwad Hon, uti sitt sidsta, sade,
 Hwad Tro och Tröst, som Hon då hade,
 Til Jesum och Hans salighet.

Wål Henne! som, nu öfwer werlden,
 Med Irones seger kämpat har,
 Wål Hon! som sig, af lappris stården,
 Eij winna låt, men stadig war;
 Hon har nu gådt förut en stund,
 Från Barn och Wänner affsed tagit,
 Thes kropp, som döden nederlagit,
 Får sofwa sött en liten bland.

En hwar af oss skall samma wägen,
 Wi bli också af lefnad mått,
 Hjelp GUD! så hwar en är benägen,
 Att lämna werlden och thet sätt.
 O Jesu! låt oss lefwa så,
 Att, när oss werlden ryggen wänder,
 Wi då wår Siäl i Dina händer,
 Med Tro, frimodigt lämna må!

Kom

Rom Ädla Kion och lär en Pära,
 Ut uti Welt och Dngd tillwära /

Uf

För ihetta Enke-Probstinnan,
 Hög Ehreborna och Dngdådla,
 Nu mera hos Gud Saliga FXUR.

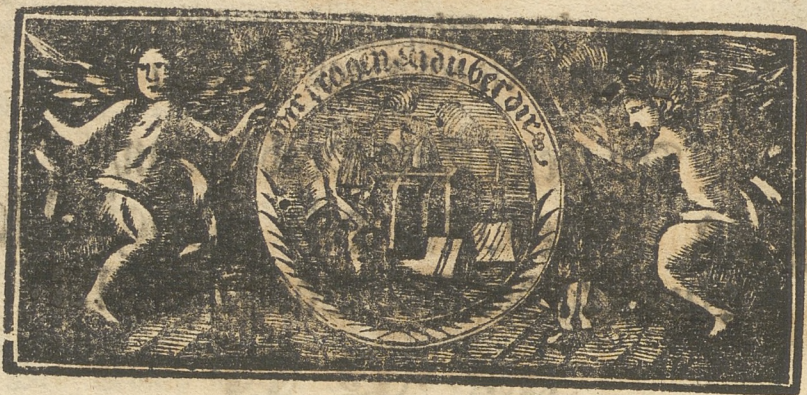
S R S

HELENA TORPENSIS

Som
 uti en hög ålder Sin Dngdelysande jordiska wandel med en
 ewig Sällhet förwärlade uti Gummarp d. 24 Novemb.
 1759: Swaruppå Theß andelösa Lekamen med anstän-
 dig Högstförtient heder uti mycket Förnämt och he-
 derligt Folcks närwaro uti Sina Fäders grift
 i Forsheda Korckta jordfästes d.
 28 Febr. 1759.

F

Nu

+ + +

Su har jag sådt ett rart exempel,
 Fast af ett ganska sorg'ligt fall:
 At wisas hur' til årans Tempel
 Eder ädla lidnet swandra skall.

Rom, liära Hop, at Eder spegla,
 I skolen grant så märcka här
 Uti en exemplarist regla,
 Hvad Ehenna döda swar och är.

I Helga Boken Gustrur nämnas
 Af allehanda dygde-art,
 Ja, Präste Swinnor losord lämnas,
 Swars dygde-lus här brunnit klart.

Wär

Vår döda fölgt Them all' ihopa,
 Hvars namn oddd'ligt blifwer afvar;
 Zy må wi wid vår saknad ropa:
 Ach! at Hon här ei längre war.

Som Elizeba Hon här hade
 I walgångs tid en Herrans Man;
 Hon, som en Sara, sig ock lade
 Ther på, at Hon Hans tycke swann.

Men dyster dag, då Hon måst' sakna!
 Så får och hulder lefnads Stöd;
 Och sedan ensam länge swakna,
 Samt spisa sig med tåre-bröd.

Hon war Abigail at spisa
 The hungrika utaf sitt bröd;
 Hon sökte ett ömt hierta wisa
 Mot Them, som woro uti nöd.

Hon war en Judith til at fasta
 Sitt hopp på Herran, och allen
 Af honom sig förse thet bästa;
 Hon war Susanna kysk och ren.

Hon war en Hanna, som ur Templet
 Ei borto blef, men natt och dag
 Gaf allom i bristnom thet exemplet,
 At öfwa sig i Herrans lag.

Maria lif, wid Jesu fötter,
 Hon lärde honom älska rätt;
 Som Martha hon ock ej blef trötter,
 At androm tjena på allt fatt.

Wi märkia ock hwad hon ej warit,
 Ei falsk / ei arg, ei afwundstud,
 Sit goda wårdsloft ei försarit,
 Fast hon war armon god och huld:

Ei högmood, lögn, ei flård och lättia
 Thet minsta siel af Hennes tid;
 Hon wiste rätta wårdet sattia
 På allt, thet bästa blef hon wid.

Så har hon här, som en rätt Enka,
 Af Präste-Stånd thet Ståndet prydt;
 Hon ingens namn har swelat kränka,
 Men sig om egna saker brydt.

Hon fyra Heders barn upammadt,
 Them hon lärde samma wågen gå/
 Af Them ock flere nu härstammadt,
 Som henne äfwen släktas på.

Ty spår jag at mång tusend finna
 Af Them barmhertighet för Gud:
 Om The sig städse här påminna
 Om förebild i Herrans bud:

Så få vi se af Santes søner,
Af Wiessars, Ekedahlars Skar,
Dem Gud med nåd och sãnhet krõner,
In til de sidste werldsens da'r.

Nu år Hon således sãll och nåder,
Her Herren sielf år Skield och Sol;
Nu åger Hon the Sallas frõgder
I hårlighet for Lambsens Stol:

Nu år HELENA ei allena,
Hon læmnadt har sin enslighet,
I frõgd bland ånglastaran rena
Hon wistas uti ewighet.

PETR. THEORIN.

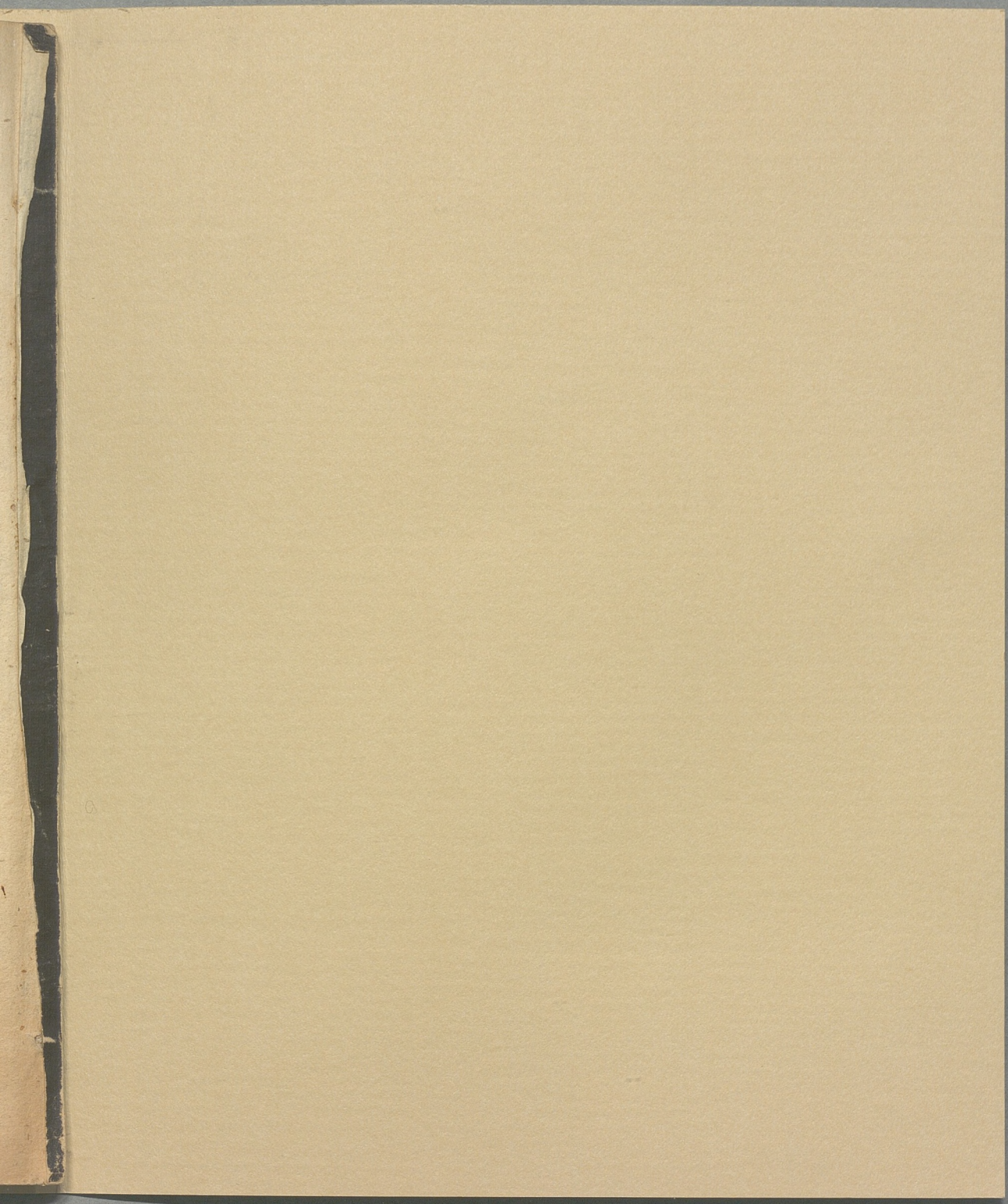
Et in hoc mundo
 non est aliquid
 quod non sit
 in mente dei

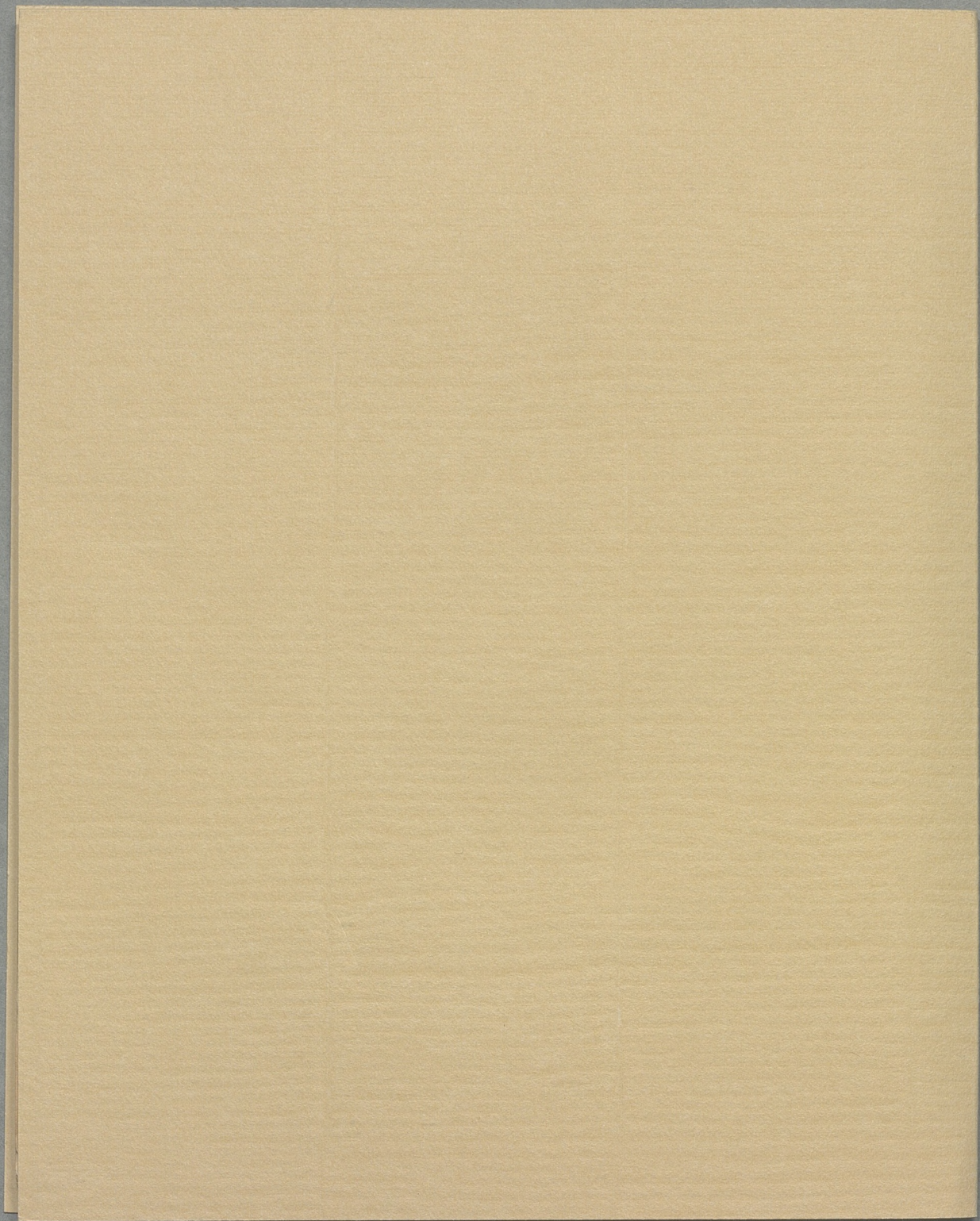
Sed in hoc mundo
 non est aliquid
 quod non sit
 in mente dei

Sed in hoc mundo
 non est aliquid
 quod non sit
 in mente dei

PETRI THEORIN.

www.books2ebooks.eu